

ถอดบทเรียน 5 ปี สหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมา

วามธรรมดาวันสังคมนาใจ ครั้งที่ 2 ที่มูลนิธิสังคมนาใจจัดขึ้น ภายใต้การสนับสนุนของ สสส. จบไปแล้วอย่างชื่นมื่น ท่ามกลางกระแสตอบรับของประชาชนผู้รักสุขภาพอย่างล้นหลาม นอกจากการได้จับจ่ายสินค้าอินทรีย์ตัวจริงจากผู้ผลิต ในงานนี้ได้จัดให้มีเวทีสะท้อนมุมมองและแนวคิดการสร้างสังคมเกษตรอินทรีย์ ในเวทีเสวนา 5 ปี การขับเคลื่อนโครงการสามพรานโมเดล ผ่านตัวแทนภาคเกษตรกร นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ประกอบการเอกชน

ความรักมีความสามัคคีที่เกิดขึ้นในกลุ่ม”

คุณโอ-อรุณ นวราช ในฐานะเลขานุการมูลนิธิสามพรานโมเดล ผู้ริเริ่มโครงการสามพรานโมเดลกล่าวว่า ได้ดึงทุกภาคส่วนทั้งมหาวิทยาลัย โรงเรียน เอกชน สสส. เพื่อมาร่วมสร้างธุรกิจเป็นธรรมผ่านเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ หลังจากมารับรู้ว่าพื้นที่จ.นครปฐมใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ จนต่อมาเปิดตลาดสุขใจในโรงเรียนและขยายไปเป็นตลาดสุขใจสัญจรในกรุงเทพมหานคร

ถอดบทเรียน 5 ปี สามพราน

ดาบตำรวจพรชัย
สระทองหน ผบ.หมู่บ้านป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรกระต๊อบ อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ผู้แทนเกษตรกร จากเครือข่ายพี่น้องสองตำบล เล่าว่า ครอบครัวเป็นเกษตรกรมาตั้งแต่รุ่นพ่อ ใช้สารเคมีแบบไม่มีความรู้ บางครั้งฉีดยาฆ่าแมลงไม่สวมเสื้อ ท้ายที่สุดต้องมาเสียชีวิตก่อนวัยอันควรในวัย 58 ปี จนกระทั่งมาสานต่อการทำเกษตรทั้ง ๆ ที่ยังมีอาชีพตำรวจ โดยมีภรรยาช่วย และยังใช้สารเคมีเรื่อยมาจนกระทั่งภรรยาได้อบรมอาชีพกับโครงการต้นกล้าอาชีพได้รู้จัก พ่อคำเดื่อง ภาษี (ปราชญ์ชาวบ้าน จ.บุรีรัมย์) เมื่อได้ความรู้แล้วจึงเลิกใช้ยาฆ่าแมลง รู้สึกว่าเราไม่ต้องใช้ยาฆ่าแมลงกับพืชผักผลไม้ เท่ากับว่าเราไม่เป็นผู้ต้องหากำหนดขาย

ต่อมาจึงเปลี่ยนแนวทางมาปลูกพืชผสมผสานและทำเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กันไป ประกอบกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กำแพงแสนเข้ามาตรวจเลือกคนในชุมชน พบว่าเกือบ 100% มีสารเคมีอยู่ในเลือดรวมทั้งพระขนาดไม้ได้ทำสวน ที่รอดตัวคือสามแฉกร เพราะไม่กินผัก

“ตอนนั้นยังไม่มีตลาด คุณโอเหมือนคนขี่ม้าขาวมาช่วยเหลือเรื่องตลาด ทำให้เริ่มมีการตลาด มีการประชุมเชิงวิชาการ มีทั้งในรับรองทั้งจีพีเอส และไอฟง การตลาดมีส่วนสำคัญกับอินทรีย์แต่สิ่งที่เราได้

สมนึก ยอดคำเนิน ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สายผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล จำกัด ในฐานะผู้ซื้อรายใหญ่ บอกว่า จริง ๆ แล้วบริษัทมีความตั้งใจที่จะผลักดันเกษตรกรอินทรีย์เพื่อให้เป็นตลาดของสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าจริง ๆ มองว่าทางรอดของเกษตรกรคือไม่ต้องผลิตเยอะ แต่ผลิตสินค้าในเชิงคุณภาพออกมา ซึ่งทางกลุ่มเซ็นทรัลมีนโยบายเรื่องการผลิตสินค้าชุมชนอยู่แล้ว

“ที่อุปสรรคมีผู้ถือบัตรสมาชิกประมาณ 10 ล้านคนทั่วประเทศ และคนที่บริโภคอินทรีย์ประมาณ 300,000 คน ที่ซื้อเกษตรอินทรีย์จริง ๆ และมาบ่อย ๆ ในหนึ่งเดือนมาสักสองสามครั้งแสดงว่าซื้อเพื่อไปทำกินต่อเนื่อง”

สมนึกบอกอีกว่า ที่อุปสรรคนโยบายที่จะให้สินค้าในท้องถิ่นขายใน

ความรักมีความสามัคคีที่เกิดขึ้นในกลุ่ม”

คุณโอ-อรุณ นวราช ในฐานะเลขานุการมูลนิธิสามพรานโมเดล ผู้ริเริ่มโครงการสามพรานโมเดลกล่าวว่า ได้ดึงทุกภาคส่วนทั้งมหาวิทยาลัย โรงเรียน เอกชน สสส. เพื่อมาร่วมสร้างธุรกิจเป็นธรรมผ่านเครือข่ายเกษตรกร อินทรีย์ หลังจากมารับรู้ว่าพื้นที่จ.นครปฐมใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ จนต่อมาเปิดตลาดสุขใจในโรงเรียนและขยายไปเป็นตลาดสุขใจ สัญจรในกรุงเทพมหานคร

ท้องถิ่นโดยไม่ต้องเอาของจากท้องถิ่นมากรุงเทพฯ แล้วกลับไปที่ท้องถิ่น สามพรานโมเดลเป็นต้นแบบที่จะไปสร้างเครือข่ายชุมชนในภาคอื่น ๆ ได้

“โมเดลลักษณะนี้ดีที่สุด เพราะสะดวกกับผู้บริโภค สะดวกกับผู้ซื้อ เพราะผู้รับซื้อไม่ต้องวิ่งหาเกษตรกรแต่ละราย วิ่งเข้าหาชุมชน สุขใจที่ได้ซื้อได้สินค้าครบทุกหมวดหมู่ ไม่ได้ทำธุรกิจอย่างเดียว ได้เรื่องสังคมแห่งการอยู่ร่วมกัน”

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สายผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล จำกัด กล่าวว่า อยากให้ทุกคนทำเกษตรอินทรีย์ที่เป็นอินทรีย์จริง ๆ เพราะวันนี้ผู้บริโภคมีความรู้มากขึ้น รับรู้ข้อมูลข่าวสารบนโซเชียล ถูกค้าของที่อุปสรรคเปอร์มาร์เก็ตที่มีอยู่ 10 ล้านคนมีกำลังซื้อสูงและชวนขายหาข้อมูล แต่การทำการค้าในห้างสรรพสินค้าต้องการสินค้าต่อเนื่องหากไม่มีผักไปขาย ชันวางก็ว่างเมื่อว่างผู้บริโภคไม่เข้าใจว่าทำไมของไม่มี

...สิ่งหนึ่งที่เห็นชัดของโครงการสามพรานโมเดลคือระบบฟาร์มฟูเฟิร์มเพื่อให้สินค้าจากเกษตรกรส่งถึงมือผู้บริโภคโดยตรง

ปณิดา กลกิจวิวัฒน์ อาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บอกถึงภาพรวมของระบบ

ครบ 5 ปี สามพรานโมเดล

โลจิสติกส์ของผักว่า ในพื้นที่ จ.นครปฐม ผักไปรวมตัวที่ตลาดปฐมมงคล แล้วมีรถบรรทุกมารับผักไปตลาดไท หรือตลาดสี่มุมเมืองอีกที จากนั้นก็มีรายย่อยขนผักกลับมาขายยังชุมชนอีก และเมื่อไปตรวจพบสารตกค้างจำนวนมาก

เมื่อสามพรานโมเดลขับเคลื่อนเรื่องอินทรีย์ จึงเข้ามาพยายามทำให้ห่วงโซ่สั้นที่สุดให้ผู้ซื้อกับผู้ขายมาเจอกัน โครผลิตผักชนิดใดได้มาแจ้งเตือนในเว็บไซด์ ระบบฟาร์มฟูเฟิร์มตอนนี้ตั้งใจจะ

สมนึก ยอดดำเนิน ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สายผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล จำกัด ในฐานะผู้ซื้อรายใหญ่บอกว่า จริง ๆ แล้วบริษัทมีความตั้งใจที่จะผลักดันเกษตรกรอินทรีย์เพื่อให้เป็นตลาดของสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าจริง ๆ มองว่าทางรอดของเกษตรกรคือไม่ต้องผลิตเยอะ แต่ผลิตสินค้าในเชิงคุณภาพออกมา ซึ่งทางกลุ่มเซ็นทรัลมีนโยบายเรื่องการผลิตสินค้าชุมชนอยู่แล้ว

“ที่อุปสันมีผู้ถือบัตรสมาชิกประมาณ 10 ล้านคนทั่วประเทศ และคนที่บริโภคอินทรีย์ประมาณ 300,000 คน ที่ซื้อเกษตรกรอินทรีย์จริง ๆ และมาบ่อย ๆ ในหนึ่งเดือนมาสักสองสามครั้งแสดงว่าซื้อเพื่อไปทำกินต่อเนื่อง”

สมนึกบอกอีกว่า ที่อุปสันมีนโยบายที่จะให้สินค้าในท้องถิ่นขายใน

เท่ากับลูกค้ากลุ่มลูกค้าพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์สำนักงานใหญ่ก่อน ซึ่งมีผู้บริโภค 400-500 ราย โดยจะกำหนดวันเวลาส่งสินค้าสัปดาห์ละ 1 วัน

ปิดท้ายเวทีเสวนา พอล่าเคื่อง ภาณี บอกว่า การเริ่มต้นทำเกษตรอินทรีย์เรามาถูกทาง เกษตรอินทรีย์จะเข้าไปในพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่กลับคืนมา และเป็นตัวเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายเข้ามาเกษตรอินทรีย์จะเป็นตัวพลิกแผ่นดินเป็นอิสระ เพราะเกษตรอินทรีย์คือการพึ่งตัวเอง

“หากประเทศไทยมีอาหารที่ปลอดภัยที่สุดในโลกให้จินตนาการว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น” พอล่าเคื่อง กล่าวไว้ให้คิด ปิดท้ายเวทีเสวนา 5 ปี การขับเคลื่อนโครงการสามพรานโมเดล.